

TÓTH ANDRÁS

A Digitális televíziózás versenyjogi és elektronikus hírközlésjogi vonatkozásai*

Bevezetés

A távközlési piaccal szemben a médiaszektor szabályozása jellemzően ma is nemzeti hatáskörbe tartozik és tekintettel a nyelvi és kulturális sajátosságokra vélhetően abban is marad. A piacot egyes szegmenseiben a liberalizáció hiánya (földfelszíni műsorszórás) általában pedig a digitalizáció és konvergencia jellemzi. Előbbi a program-és szolgáltatásválaszték bővülését, utóbbi a piacok tartalmi és átviteli szintjeinek szélesítését eredményezi.

Az európai versenyjogi gyakorlat az elmúlt években a digitális televíziózással – mint a médiapiacokkal általában – vertikális integrációk keretében foglalkozott, melynek során számos szűk keresztmetszetet azonosított. Az ilyen *bottleneck*-ek versenyfelügyelet keretében való szabályozása azonban nem bizonyult sikeresnek többek közt a kiszabható kötelezettségek relatív jellege, rugalmatlansága, betartásának körülményes ellenőrizhetősége miatt. Rádadásul egyes esetekben az előírt kötelezettségek technológiai szempontból sem voltak koherensnek (pl. MHP előírás CI nélkül), így eredménytelenek maradtak. Minthogy a jellemzően nemzeti keretek között maradt médiaszabályozás sem képes a vertikálisan integrált szűk keresztmetszeteket kezelni – hiszen tipikusan a horizontális kapcsolatokat rendező a sektorspecifikus tulajdonjogi előírások keretében – ezért szükségesnek látszott a terület sektorspecifikus szabályozással való kiegészítése.

Jelen írás a digitális televíziózás technológiai hátterének áttekintése után az európai versenyjogi gyakorlat segítségével bemutatja a tevékenység piaci vonatkozásait, a sektorspecifikus szabályozást indokoló

körülményeket és a vonatkozó európai rendelkezéseket.

1. A DTV technológiai háttere

1.1. A digitalizáció folyamata

A digitalizáció technológiai háttere folytán sokkal komplexebbé teszi a televíziózást az analóg korszakhoz képest. Ez a technológiai bonyodalom nem kis mértékben abból a körülményből adódik, hogy míg a jel továbbítás teljes egészében digitalizált, addig a jelrögzítés (kamera) és a vételzés (TV készülék) jellemzően továbbra is analóg módon történik. Az előállított analóg műsorjeleket tehát át kell alakítani digitálisokká, amely egy analóg-digitális konverter (ADC) segítségével történik. Ez azonban olyan nagy méretű adathalmazt hoz létre, amelyet annak digitális módon történő továbbításához kompresszálni, azaz tömöríteni szükséges. Erre vonatkozóan rendelkezésre áll az DVB Csoport¹ által kialakított MPEG standard.

A tömörítés a hang és képi adatok szétválasztásával és külön csomagokba helyezésével együtt lehetővé teszi ún. multiplexek létrehozását különféle programokból és szolgáltatásokból összeállítva. Az így előállt multiplex pedig egy csatornán keresztül továbbítható, ami egyúttal azt is jelenti, hogy az analóg technológiához képest egy csatornán akár 6-8 program is eljuttatható a felhasználóig azzal, hogy a jelek mellé számos többlet információ is csatolható. Ezeknek a digitális jeleknek továbbítása aztán DVB szabványok szerint történik, amely különféle platformokra lettek kifejlesztve. Így a DVB-T a digitális földfelszíni, a DVB-S a digitális műholdas, a DVB-C a digitális kábeles, a DVB-H pedig a digitális mobil műsorjel-átvitel globális

standardja. A különféle platformokon továbbított digitális jelek vételzésre az analóg TV készülék nem képesek ezért a jelek analóggá alakítása érdekében szükséges egy vételi oldali konverter.

1.2. Feltételes hozzáférés

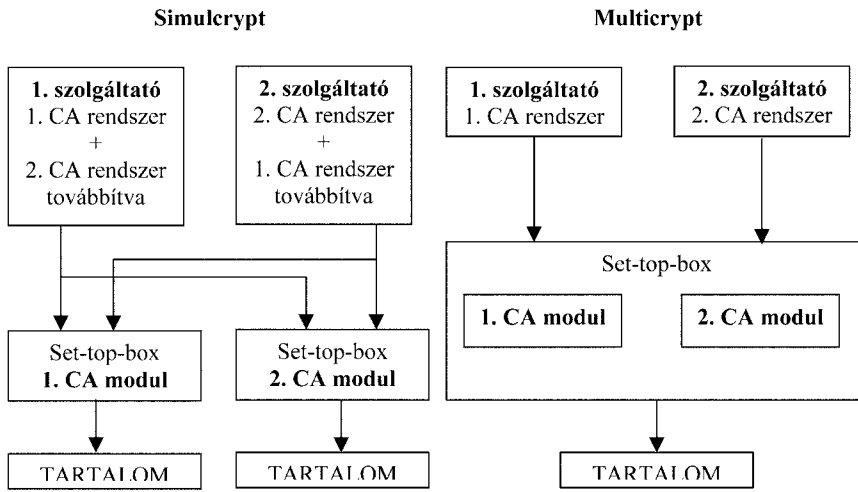
Amennyiben szükséges, hogy a továbbított tartalomhoz csak az érjén hozzá, aki arra jogosult (pl. *Pay-TV*-k esetében működtetett feltételes hozzáférés), akkor a fentiek szerint előállított digitális jeleket kódolni kell. A kódolás alapja a *scrambling*, amely az adatfolyamot matematikai szabályok szerint változtatja meg, melyre vonatkozóan az európai DVB szabvány a *Common Scrambling*

Algorithm (CSA). A kódolást a műsorszolgáltató különböző szinteken végezheti el, így lehetőség van a teljes adatátvitel, illetve az adatfolyam egyes csomag-elemeinek kódolására is. A dekódolásra két DVB által standardizált rendszer került kialakításra. Az egyik a *simulcrypt*, amely a kü-

lönféle kódolásokat egyszerre továbbítja, így ha a néző csupán egyetlen kódolási rendszert használ is anélkül képes a jelek dekódolásra, hogy második dekódert kellene vásárolnia. Míg a nézőnek ez kedvező megoldás addig a műsorszolgáltató számára jelentős kiadásokkal jár. A másik a *multicrypt* rendszer, amely a különféle kódolási szolgáltatásokat a *set-top-box*-ba (STB) beépítve tartalmazza. A *multicrypt* esetében tehát a programcsatorna egy kódolási rendszert használ egy időben, ugyanakkor az mégis nézhető, mert a *Conditional Access* (CA) modul a *set-top-box*-ban cserélhető, illetve bővíthető. A CA modul a CA rendszer (CAS) alapja, mely programok és szolgáltatások dekódolásának fő alkotóeleme. A modul lehet

Az európai versenyjogi gyakorlat az elmúlt években a digitális televíziózással vertikális integrációk keretében foglalkozott, melynek során számos szűk keresztmetszetet azonosított; az ilyen *bottleneck*-ek versenyfelügyelet keretében való szabályozása azonban nem bizonyult sikeresnek.

A szerző a Gazdasági Versenyhivatal Infokommunikációs Irodájának munkatársa, a PPKE-JÁK oktatója, az Infokommunikáció és Jog Szerkesztőbizottságának tagja.

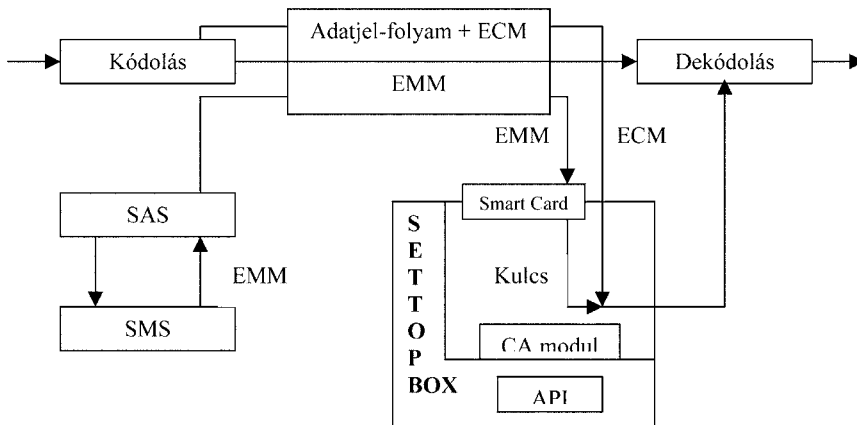

a STB-ban állandóra rögzített, vagy abba utólag belehelyezhető, illetve cserélhető. Ha a kódolási rendszer a *simulcrypt*, akkor a program továbbítása különféle kódolási módokon történik, így egy modul elegendő a vételezéshez. *Multicrypt* esetében különféle modulok szükségesek. Ezeknek a különféle dekódolási moduloknak csatlakozását a STB-ba a *Common Interfaces* (CI) teszi lehetővé, amely tulajdonképpen egy DVB által standardizált nyílás a PCMCIA (*Personal Computer Memory Card International Association*) kártya számára. A CA modult azonban a szolgáltató *smart card*-ja vezérli, amely ezért a CA rendszer dekódolási modulját tartalmazó PCMCIA kártyában, a CA modul számára rendelkezésre álló nyílásban került elhelyezésre. A *smart card* lényegében egy programozható kártya, amely egy saját integrált áramkört tartalmaz

A set-top-box a digitális televíziózás különféle funkcióhoz tartozó hardware-t tartalmazó vételi oldali eszköz, amely biztosítja a demultiplexálást, azaz a különféle programok együtt továbbított kép és hang adatainak elválasztását, azok dekompesszálását, és ha szükséges a digitális jelek dekódolását is, továbbá a digitális jelek analóggá alakítását. A különféle alkalmazások kontrollját az Application Programme Interface biztosítja, amely egy middleware eszköz a hardware és software között.

és az előfizetőkre vonatkozó adatokat, és hozzáférési információkat tárol, kezel. A CA modul dekódolja a feljogosító kontroll üzenetet (ECM), amely a programmal vagy szolgáltatással együtt kerül biztonsági okokból folyamatosan továbbításra, és amely *unscrambels* aztán az adatfolyamot. Ehhez azonban szükséges, hogy az előfizetői engedélyezési rendszer (SAS) az előfizetői menedzsment rendszer (SMS) kérésére generálja – az adatfolyammal együtt, de az ECM-mel ellentétben nem folyamatosan továbbított – feljogosító menedzsment üzenetet (EMM), amely az előfizetőre vonatkozó hozzáférési adatokat tartalmazza. Az EMM a *smart card*-ba jutva összehasonlításra kerül a kártyában tárolt információkkal, és ha az előfizető jogosult a szolgáltatás igénybevételére, akkor a keletkező kulcsüzenet az

Conditional Access System (CAS)

ECM-en keresztül kiváltja a CA modul dekódolását. A smart card ebben az értelemben a CA modul aktiváló kulcsa.

1.3. Set-top-box

A set-top-box (STB) a digitális televíziózás különféle funkcióhoz tartozó hardware-t tartalmazó vételi oldali eszköz, amely biztosítja a demultiplexálást, azaz a különféle programok együtt továbbított kép és hang adatainak elválasztását, azok dekompesszálását, és ha szükséges a digitális jelek dekódolását is, továbbá a digitális jelek analóggá alakítását. A különféle alkalmazások kontrollját az *Application Programme Interface* (API) biztosítja, amely egy *middleware* eszköz a hardware és software között. Az API tulajdonképpen az alkalmazási program nyelvét fordítja le a STB hardware által használt, és minthogy minden további alkalmazás számára biztosítja a software platformot, ezért az API technikai adatainak titokban tartása azt eredményezheti, hogy a szoftverfejlesztők nem tudnak megfelelő alkalmazásokat készíteni, így azok inkompatibilisek maradnak. Európában az API-k széles köre a szolgáltatók és hálózati operátorok együttműködése révén került kialakításra.² 1997-ben a DVB Csoport kifejlesztette a *Multimedia Home Platform* (MHP) nyílt standardot, annak érdekében, hogy különféle nem interoperábilis API-kkal összefüggő hozzáférési akadályokat megoldja. A Bizottság a Keretirányelv 17. cikke szerint elfogadta az MHP-t és az irányelv 18. cikkében előírta a tagállamoknak, hogy ösztönözzék a digitális interaktív televíziós szolgáltatások nyújtóit és az ilyen berendezések gyártói nyílt API-k használatára. A STB-ok több szempont mentén különbözhetnek. Egyrészt a különféle átviteli standardok más STB-eket igényelnek, másrészt a beépített technikai eszközök is eltérőek lehetnek, különös tekintettel a CA modulra, amely meghatározza, hogy adott STB, mely szolgáltatások vételére alkalmas. Az állandó jelleggel rögzített CA modul STB csak az adott modul szerint CAS használatával továbbított programok vételére alkalmas. Azon csatornák, amelyek más modult használnak, így az ilyen STB-vel nem foghatók. A CI-vel felszerelt STB-k, amelyek standardizált nyílásuk révén különféle modulok csatlakozását teszik lehetővé, azonban megoldást jelenthetnek a különféle kódolási rendszereket használó programcsatornák átjárhatóságának biztosítására.

Elektronikus Program Füzet

Technikai értelemben az *Electronic Programme Guide* (EPG) egy API-ra épülő alkal-

mazási program a STB-ban, ezért az EPG működőképességéhez szükséges, hogy az interoperábilis legyen az API-val és beszélje annak nyelvét. Az EPG fontos szerepet játszik a digitális televíziózásban, és egy alap navigátornál lényegesen átfogóbb képességekkel rendelkezik többek között valós idejű információkat tartalmaz a programokról, illetve különféle szempontok mentén való keresést is lehetővé tesz. Gyakorlatilag az utolsó lehetőséget jelenti a szolgáltató számára, hogy programját reklámozza, ezért az akinek az EPG-je nem kompatibilis az adott API-val versenyhátrányba kerülhet.

1.4. Transcontrol

Ha egy hálózati szolgáltató csak a nagykereskedelmi piacon tevékenykedik és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat értékesít a digitális televíziós szolgáltatások nyújtóinak, akkor annak keretében utóbbiak választják ki azt a kódolási technikát, amelyet célközönségük használni fog. Ennek a megoldásnak az a hátránya, hogy egy digitális televíziós szolgáltatás célközönsége további digitális televíziós szolgáltatásokat csak egy második STB-ba való beruházást követően tud igénybe venni, amennyiben azok eltérő kódolási rendszert alkalmaznak. Ezért tartalmaznak a CAS-el felszerelt digitális televíziós eszközök CI-t, hogy a különféle CA modulokkal együtt tudjanak működni. Annak a hálózati szolgáltatónak azonban, amely a kiskereskedelmi piacon is jelen van és a hálózatához csatlakozóknak digitális televíziós szolgáltatásokat is nyújt, érdekében áll egy adott kódolási rendszer mellett dönteni annak érdekében, hogy elkerülje, hogy ügyfelei másik STB-be ruházzanak be más olyan szolgáltatás igénybevétele céljából, amely az adott hálózaton kerül továbbításra. Ezért az ilyen hálózati szolgáltatók törekednek a *transcontrol* feletti jog megszerzésre, mert így a digitális televíziós szolgáltatások nyújtói a hálózati szolgáltató által választott CAS-t használják.

A *transcontrol* egy olyan technikai eljárás takar, amelynél fogva a CAS adminisztráció több szolgáltatón keresztül történik. Mivel a legtöbb CAS a DVB CSA-t használja rendszerint elegendő az ECM és EMM cseréjét biztosítani, a kódolás tehát nem változik. Azonban a cseréhez minimálisan szükséges saját SAS és SMS. A CAS-nak ezért lehetővé kell tennie a *transcontrol*-t, megengedve a hálózati szolgáltatónak, hogy ugyanannak a CAS-nak a használatával helyi vagy regionális szinten teljes ellenőrzést gyakoroljon. Többlet előny, hogy a *transcontrol* rendszerben a hálózati operátorok különféle szolgáltatók digitális televíziós csomagjait nyújtják, így a programszolgáltatások az egyes csomagok-

ban részben átfedik egymást, de nem kell azokat duplán továbbítani, mert a *smart card* kiszűri, így a hálózat-kapacitás hatékonysága is növelhető.

2. A digitális televíziózás versenyjogi vonatkozásai

A digitális televíziózás versenyjogi vonatkozásai kapcsán egyrészt az európai versenyjogi gyakorlat átfogó bemutatására kerül sor, másrészt pedig arra keresem a választ, hogy a versenyjogi jogalkalmazás milyen módon járult hozzá a digitális televíziózás szektorspecifikus szabályozásához.

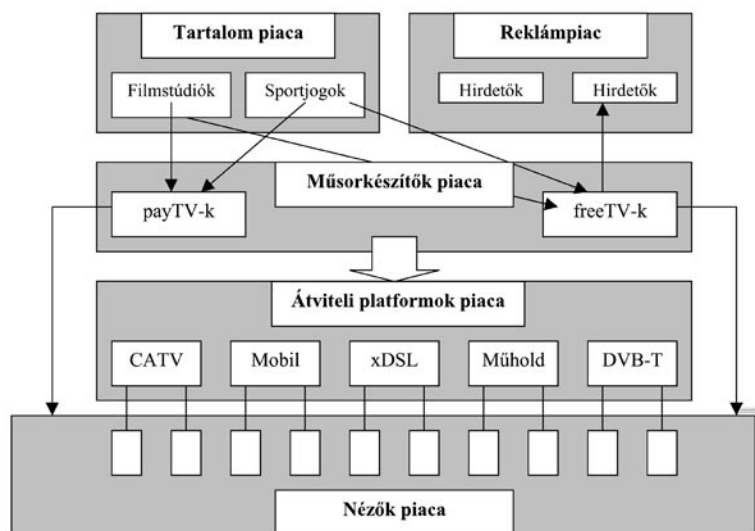
A médiapiaci verseny általánosságban megragadható gazdasági és tartalmi értelemben is. Előbbi a vállalkozások, utóbbi a vélemények piacán zajlik mindegyik esetben azonban a cél minél nagyobb fogyasztói kör elérése.

2.1. A digitális televíziózás a médiapiaci értékláncban

Alábbiakban a digitális televíziózásnak, mint piaci tevékenységnek a bemutatására kerül sor az európai versenyjogi gyakorlat áttekintésének segítségével. A versenyjogi jogalkalmazás (megállapodások vizsgálata, fúziókontroll, erőfölény értékelése) ugyanis a piaci magatartások versenyszempontú megítélése érdekében mindenkor az érintett termék és földrajzi piac meghatározásából indul ki. Az ennek keretében elvégzésre kerülő kereslet-kínálati helyettesítés pedig a piaci szereplők magatartásait befolyásoló keretek meghatározása, a piac lehatárolása révén jól körvonalazza magát a tevékenységet is. A médiapiaci verseny általánosságban – függetlenül tehát a televíziózástól és a digitalizációtól – megragadható gazdasági és tartalmi értelemben is. Előbbi a vállalkozások, utóbbi a vélemények piacán zajlik mindegyik esetben azonban a cél minél nagyobb fogyasztói kör elérése. A televíziózás vonatkozásában alábbiak szerint egy háromszintű értéklánc állítható fel:

Az értéklánc első eleme tehát a nézők piaca, akikért gazdasági értelemben a verseny folyik. A nézők között különbséget lehet tenni aszerint, hogy tranzakcióban állnak-e a műsorkészítővel, vagyis fizetnek-e a tartalomért (*Pay-TV*), vagy sem (*Free TV*). Lényeges, hogy ez a megkülönböztetés nem befolyásolja azt, hogy nézők piacáról beszéljünk, a *Free TV*-k esetében ugyanis a nézők mintegy az idejükkel fizetnek („*time is money*”).³ Az eddigi Bizottsági joggyakorlat is megkülönbözteti a *Pay-TV*-k és *Free TV*-k piacát a televíziózás kiskereskedelmi piacán. Köztük a *BSkyB/KirchPayTV*⁴ és *British Interactive Broadcasting*⁵ ügyre is tekintettel azért lehet különbséget tenni,

mert mások a versenyzés feltételei, illetve különbség van a szolgáltatások karakterisztikája és árai között is. A Bizottság azonban már nem tesz különbséget analóg és digitális *Pay-TV* televíziók piaca között, mert a digitális TV az analóg továbbfejlesztése, ezért versenyszempontból nem eredményez elkülönült piacot.⁶ Ami a földrajzi piacot illeti, az rendszerint nemzetiként került meghatározásra a különféle szabályozások, nyelvi korlátok, kulturális okok, és szerzői jogi korlátok miatt. Ehhez a Bizottság az északi tagállamok kivételével tartotta is magát.⁷ Kérdésként felmerült a Bizottsági joggyakorlatban, hogy a *Pay-TV*-k átviteli módja szerint elkülönül-e a *Pay-TV*-k kiskereskedelmi piaca vagy sem. Ezzel összefüggésben az *UGC/Noos* ügyben megállapítható volt, hogy a különféle infrastruktúrákon átvitt tartalom megegyezik, a kábel és műholdas hálózathoz való csatlakozás előfizetői költsége hasonló mértékű, és bár a díjstruktúra eltér, a fogyasztók végső soron egyező árakat fizetnek. Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy a különféle platformokon eltérő kódolási standard van

érvényben (DVB-C, DVB-S), illetve a fogyasztók átváltását a *lock-in effect*⁸ is nehezítheti. Rádásul kábelhálózaton olyan további szolgáltatások is igénybe vehetők, mint az Internet vagy hangszolgáltatás, amely a *Pay-TV* szempontjából releváns fogyasztói kör szempontjából a műholdas csatornákon keresztül nem érhetőek el. Mindezek ellenére egyértelmű Bizottsági piacmeghatározás e tekintetben nincs, a kérdés továbbra is nyitva maradt. Az értéklánc másik meghatározó eleme tehát a műsorkészítők piaca, akik ugyan a kiskereskedelmi szegmensben egymástól elkülönült piacot alkotnak, tevékenységeik folytatása során azonban mégis versenybe kerülhetnek egymással. A *Free TV*-k igaz elsősorban a reklámpiacon a hirdetőkért versenyeznek, ugyanakkor a közvetítési és filmjogokra is előfordul, hogy pályáznak. A *Free TV*-k számára ugyanis az elsődlegesen fontos reklámpiaci pozíció a nézettség függvénye. Ennek a nézettségnek a biztosítása érdekében van nagy szükség a csúcsműveket és kiemelkedő sportesemények sugárzási lehetőségeinek megszerzésére. E szegmens vonatkozásában kerülnek kölcsönhatásba a *Free TV*-k a *Pay-TV*-vel, hiszen ha a *Free TV* megszerzi az értékes tartalmat a *Pay-TV* elől, akkor a *Pay-TV* iránti kereslet csökkenhet.⁹ A lánc fontos eleme tehát a reklámpiac valamint a film és sportjogok piaca is, mely utóbbiakat nagykereskedelmi oldalról a Bizottság is megkülönbözteti¹⁰. Mind a *Free*-, mind pedig a *Pay-TV* számára azonban szükséges a nézőkhöz való eljutás, amit a Bizottság műsorjelek továbbítási piacaként jelölt.¹¹ Ez különféle platformokon keresztül valósulhat meg, így: kábel, műholdon, mobil és vezeték nélküli telefonhálózaton (xDSL alapon), illetve földfelszíni sugárzás útján. A műsorkészítők szempontjából ezek az átviteli utak többnyire kiegészítik egymást, hisz a cél a minél több előfizetőhöz való eljutás. Számukra ezek a platformok akkor lennének egymást helyettesítők, ha ez előfizetők számára megfelelően mindegyik rendelkezésre állna.¹² Az *MSG Media Services*¹³ ügyben is megállapította a Bizottság, hogy a kábeltelevíziós hálózatok elkülönült piacot képeznek, mert a műsorkészítők keresleti piaca szempontjából tartalmaik kábeles átvitelét nem helyettesíti a műholdas út. Ugyanez a nézők oldaláról is megállapítható az *MSG*¹⁴ ügyben kimondottak szerint, hiszen a kábelről műholdas vételre való átállás során jelentős költségbeli korlátokkal kell szembenézniük (*lock-in effect*). Ezzel szemben a Bizottság

A digitalizáció televíziózásra gyakorolt hatása legalább hármas. A konvergencián túl minőségi és mennyiségi változást eredményez. Bár a digitalizáció a televíziózást technológiailag elsősorban az átviteli szegmensben keresztül érinti, az mégis hatást gyakorol az értéklánc más elemeire is.

2003. február 11-én kelt ajánlása az elektronikus kommunikációs szektor releváns termék- és szolgáltatási piacairól (Ajánlás)¹⁵ 18. piac alatt a műsorjelek nézőkhöz való közvetítésének nagykereskedelmi piacát az átviteli eszköztől függetlenül, egységesen határozta meg. Ugyanakkor a Bizottság iránymutatása a piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről (Iránymutatás)¹⁶ szerint a hálózati infrastruktúrák további alpiacokra való osztása a helyettesítés fokának függvénye. Mindezek alapján tehát a tagállami szabályozhatóságok nem kötelesek az egységes átviteli piacot meghatározni. Egyébként pedig – miként azt a Bizottság a Keretirányelvvel¹⁷ összhangban *KDG/ish* ügyben meg is erősítette – az *ex-ante* szabályozás szerinti piacmeghatározás nem érinti a közösségi versenyszabályok alkalmazása során meghatározott piacokat.

2.2. A piaci pozíció megállapításának sajátosságai a digitális televíziózás piacain

2.2.1. Network és tipping effect

A hálózati hatás azt jelenti, hogy egy szolgáltatás annál értékesebb minél többen használják. Viszont minél többen használják az adott szolgáltatás platformot, annak az lehet a következménye, hogy más szolgáltatók, illetve a fogyasztók szolgáltatásaikat és végberendezéseiket a domináns platform standardjaihoz fogják igazítani. Sajátos módon ez gondokat okozhat a digitális televíziózás keretében lehetővé tett hozzáférési jogok kapcsán is. Ha ugyanis például a hozzáférési jogosultak egy CA platformot kezdenek el preferálni (feltehetően egy már dominánst), akkor annak az adott eszköznek vagy standardnak a gazdasági jelentősége a hálózati hatás következtében még inkább meg fog nőni. Végső soron az alternatív rendszerek illetve standardok ki is szorulhatnak a piacról, mert a használók kis száma miatt kevésbé lesz vonzó a fogyasztók és szolgáltatók számára. A hálózati hatás eredményeként tehát az a szereplő szerez piaci részesedést, amelyik nagyobb, mint versenytársai, ezzel viszont egyúttal vonzóbbá is válik a fogyasztók számára, tehát a piacot mintegy maga felé billenti. A médiapiac esetében például a hirdető a nagy ügyfélszám miatt szívesebben reklámoznak az ilyen piaci szereplőnél, a fogyasztók pedig a jobb és értékesebb programkínálat miatt csatlakoznak nagyobb számban hozzá.

2.2.2. Lock-in effect

A műsorjelek átvitelére alkalmas platformokat arra tekintettel is el lehet különíteni, hogy a végfelhasználók számára a váltás a kezdeti beruházási költségekre tekintettel esetleg nem ésszerű. A Bizottság az *MSG Media Services*¹⁸ ügyben a *lock-in effect* alapján állapította meg, hogy a nézők oldaláról a kábeles és műholdas hálózatok nem felcserélhetők a magas kezdeti beruházási költségekre tekintettel, de a Bizottság a *lock-in effect*-et is alkalmazta a *Pay-TV*-k piacának platformok szerinti elkülönültségének vizsgálata során.¹⁹

2.3. A versenyjogi értékelést befolyásoló piaci körülmények

2.3.1. Digitalizáció

A digitalizáció televíziózásra gyakorolt hatása legalább hármas. A konvergencián túl – mellyel részletesebben külön alfejezet foglalkozik – minőségi és mennyiségi változást eredményez. Bár a digitalizáció a televíziózást technológiailag elsősorban az átviteli szegmensben keresztül érinti, az mégis hatást gyakorol az értéklánc más elemeire is, mert a minőségi változások (magas képfelbontású televíziózás, a földfelszín esetében időjárásnak kevésbé kitett, illetve mobil vétel, interaktivitás) révén újabb szolgáltatási piacok keletkeznek a kompresszió által pedig, a kapacitás szűkösségének feloldása révén, a programkínálat bővíülhet.

A minőségi változás eredményeként a *Pay-TV*-k piacán olyan új szolgáltatások jelenhetnek meg, mint a *Pay-Per-View* (PPV) és *Near-Video-on-Demand* (NVOD).²⁰ Ezen szolgáltatások kiskereskedelmi piaci vonatkozásában a Bizottság megállapította, hogy azok elkülönülnek a prémium *Pay-TV* csatornák szolgáltatásától. A PPV csatornák ugyanis a fizikai videó disztribúcióra rendelkezésre álló rendszerint 6 hónapos időintervallum lejártát követően azonnal játsszák az adott filmet, míg a *Pay-TV* prémium csatornák csak a PPV-k számára rendelkezésre álló 3 hónap után.²¹ Rádásul PPV esetében az előfizetők nincsenek kötve a *Pay-TV*-k esetében alkalmazott műsorrendhez. A Bizottság egyébként a *Telenor/Canal+/Canal Digital* ügyben alkalmazott SSNIP teszt keretében is kizárta, hogy a *Pay-TV*-k és PPV-k egy piacon lennének, mert míg előbbiek fix havi díjakat, addig utóbbiak a szolgáltatás tényleges igénybevételéhez kapcsolódó árakat alkalmaznak.

Szintén a minőségi változás hozadéka a *Pay-TV*-k esetében a feltételes hozzáférési rendszerek (*Conditional Access System*)

megjelenése, amely a Pay-TV-k esetében biztosítja, hogy az előfizető csak ahhoz a tartalomhoz férjen hozzá, amiért fizetett. Ezt egy *smart card* vezérli, ami a decoder-be van beleépítve. Ha az előfizetői jogosultság visszajelzése megtörtént, akkor a kódolt műsorjelek *unscrambling*-elhetők. A két technikai megoldást (előfizető azonosítása, jelek dekódolása) *Subscriber-Authorisation-System* (SAS) névvel illetik és egy *set-top-box*-ban ölt testet, amely a fentiekén túl egy konvertert is tartalmaz. Ez alakítja át a digitális műsorjeleket az analóg TV készülék számára is foghatóvá. A SAS mellett létezik az SMS (*Subscriber-Management-System*), amely az előfizetői adminisztrációt jelöli. A Bizottság a SAS és SMS rendszereket együtt az *MSG Media Services* ügyben a Pay-TV egységes technológiai és adminisztratív piacának tekintette.²²

A kompresszióknak köszönhető kapacitásbővülés elvileg járhat a továbbított tartalmak számának növekedésével. Ebben az esetben tehát a műsortartalmak közti verseny fokozódásával lehet számolni, amely a tartalmi és reklámpiacok jelentőségét növeli. Le kell azonban szögezni, hogy vélhetően egyik növekedése sem fog arányban állni a digitalizáció által technikailag biztosított ütemmel, így a kompressziótól nem kell egyenes arányban az elosztott műsortartalmak növekedését várni. Ehhez ugyanis elsősorban a reklámpiac bővülése szükséges, melyből a Free-TV-k nagyrészt élnek, és amely nem valószínűsíthető, hogy be is következik, mert a Pay-TV-k a nem tudnak ekkora szabad kapacitásra fizető képes keresletet gerjeszteni.

2.3.2. Infokommunikációs konvergencia

Szintén figyelembe kell venni az infokommunikációs konvergenciát, ami a digitalizáció eredményeként közelebb hozza a most még elkülönült piacokat, így egy piaci szereplő magatartását más piacok is befolyásolhatják. A. HENTEN, R. SAMARAJIVA, W. H. MELODY²³ a konvergenciát olyan társadalmi jelenségnek írják le, amely a távközlés, informatika és média ágazatok között, a tartalom, hálózatok és végberendezések értékteremtő folyamatai mentén, technológia, piac és szabályozás szintjén, vertikális és horizontális irányban zajlik.

A konvergencia tehát a piaci verseny szintjén azt jelenti, hogy az újszerű technológiai megoldásoknak köszönhetően különféle ágazatok szereplői saját versenyképességük előmozdítása érdekében más ágazatokra jellemző szolgáltatásokat kezdenek nyújtani. Vagyis a különböző ágazatok azonos értéklánclati fázisai közötti konvergencia a verseny fokozódásával jár, ennek megfelelően a horizontális irány a vertikális eredőjeként ennek leírására alkalmas.

A vertikális konvergencia így tulajdonképpen az újszerű technológiai adottságokat kihasználó ágazati szereplők elmozdulásának irányait jelöli és ebben az értelemben ágazaton belüliként és kívüliként is leírható. A vertikális elmozdulások gyakran versenyjogilag is megragadható tranzakciók (legtöbbször fúziók) keretein belül zajlanak, amelyekre a digitális televíziózás európai piaci szolgáltatnak bőséges példát.

A konvergencia hozadéka a digitális televíziózás kapcsán mindenekelőtt a tartalmak platform-független elosztásában nyilvánul meg, amely az átviteli piac szintjén járhat a verseny fokozódásával.

2.4. Vertikális integráltság megítélése az európai versenyjogi gyakorlatban

A versenyjogi jogalkalmazás szempontjából a médiapiacra a vertikális összefonódások ellenőrzésének van jelentősége, mert az értékesítési lánc is vertikális természetű és számos piaci szereplő is vertikálisan integrálódott. Az európai vertikális tranzakciók általában az átviteli és tartalmi szint közti összefonódásokat foglalják magukba. Ezekben az esetben a Bizottság azt vizsgálta, hogy a felek képesek-e pozíciójukat átvetíteni a teljes értéklánca olyan módon, hogy a versenytársak hozzáférést a piacokhoz ezáltal akadályozni tudják. Ha ugyanis a tartalmi szolgáltató a domináns, akkor a versenytársak nem lesznek képesek megfelelő számú vonzó programot kínálni a kérdéses piacon. Ha az

átviteli szegmensben tevékenykedő piaci szereplő, akkor pedig a versenytárs nem fog találni alternatív infrastruktúrát tartalmának nézőkhöz való eljuttatásához. Ilyen esetekben a Bizottság biztosította:

- harmadik félnek a hozzáférést az infrastruktúrához és a tartalomhoz, mint a *Vizzavi*²⁴ és *Vivendi/Canal+/Seagram*²⁵ ügyekben,
- a gatekeeper pozíció létrehozásának, illetve megerősítésének elkerülését, mint a már említett *Vizzavi* ügyben,
- a piaci erő átvetítésének kiküszöbölését különösen a feltörekvő piacokra, mint a *BSkyB/KirchPayTV*,²⁶ *AOL/Time Warner*²⁷

ügyekben,
– a hálózati hatás fogyasztók és versenytársak számára káros kihasználásának elkerülését, mint az *AOL/Time Warner* és *Vizzavi* ügyekben.

A piaci erő kiterjesztésén túl azonban egy vertikális integrációnak lehet belépési korlátokat növelő

hatása is, mint a *Bertelsmann/Kirch/Premiere* ügyben²⁸, ahol az új piaci szereplők egyszerre több piacra való belépésre lettek volna rákényszerítve és szolgáltatások széles körét kellett volna nyújtaniuk.

A Bizottság a kábeltelevíziós és távközlési hálózatok feletti közös kontroll gyakorlás kapcsán például úgy találta, hogy az rövid-és középtávon is csökkentti a helyi hurok fejlesztésre való ösztönzést a szélessávú versenyző szolgáltatások terén. Ezért a Bizottság a *British Interactive Broadcasting*²⁹ ügyben előírta a BT számára az Egyesült Királyságbeli kábelérdekeltségei elidegenítését, a *Telia/Telenor*³⁰ ügyben pedig ehhez hasonlóan az érintett inkumbens távközlési szolgáltatók számára kábelhálózataik eladását.

A feltörekvő és innovatív piacokra ható vertikális integrációk esetében – ilyen volt a *Vizzavi* ügy is – a Bizottság szabályozói típusú kötelezettségek, mint például nyílt hozzáférés előírása révén igyekszik megelőzni szűk keresztmetszetek létrejöttét. Szabályozási szempontból azonban az ilyen nyílt hozzáférés biztosítási kötelezettségek – Hozzáférési irányelv 6. cikkely alapján – a digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáférési rendszerei kapcsán már kirótnak tekinthetők, igaz ez a szabályozás nem vonatkozik például az egyéb szolgáltatások igénybevételét szolgáló CAS-ra. A nyílt hozzáférés ugyanakkor csak hálózati kapacitáshoz való hozzáférést eredményez, ami digitális környezetben a végfelhasználókhöz való hozzáférés nélkül semmit sem ér. A *BSkyB/KirchPayTV* ügyben például a Bizottság előírta, hogy a *Kirch* alkalmazza *d-box*-aiban az MHP-t, azonban nem

Egyes álláspontok szerint a monopozíciók ideiglenes engedélyezése az új piacokon az egyik módja a piac fejlődésének és az innovációnak az ösztönzésére, ugyanis ideális esetében a fejlesztések eredményeként az inkumbensnél jobb standardok is előállhatnak.

	Távközlés	Informatika	Média
Tartalom	hang	adat, Internet	AV
Hálózat	Fix/mobil	számítógépes	CATV/földfelszíni/műholdas
Végberendezés	Telefon	PC	TV
Szabályozás			
Piac			
Technológia			

írta elő a CI bevezetését. A technológiai platform szintjén előírt kötelezettségtől így hiába várták a *simulcrypt* szerződések megkötését, mert az engedélyezés túl terhesnek tűnt a *d-box*-hoz hozzáférést igénylő versenytársak számára. Dacára annak, hogy ebből az ügyből is látni kellett volna, hogy a *Pay-TV* nem csak nyílt API alkalmazást igényli, hanem CI előírását is, a Bizottság a *Newscorp/Telepiú*³¹ ügyben szintén elmulasztotta az erre vonatkozó kötelezettség előírását.

3. A digitális televíziózás szektorspecifikus szabályozásának indokai

Versenypolitika célja társadalmi jólét növelése, míg a médiapolitikáé a vélemények diverzitásának előmozdítása. Bár a versenypolitika kielégítheti a médiapolitikai célkitűzését, vannak esetek, mikor mégis konfliktusba kerülnek egymással. A versenypolitika megfelelő számú piaci szereplőt igényel ahhoz, hogy a fogyasztók számára elegendő választási alternatíva legyen. Ennek érdekében azonban nem mindig tartja szükségesnek harmadik feleknek hozzáférési jogot biztosítani. Ilyen kötelezettség támasztása ugyanis egyedül a fogyasztói jólét biztosítása érdekében történhet. Például egy vertikális integráció esetében lehet, hogy megnő az esélye az egyik piacon fennálló erőfölény másira való kiterjesztésére³², viszont

– a méret és választékgazdaságosság miatt az *up*-és *downstream*

piaci tevékenységet olcsóbban lehet kombinálni és költségelőnyből a fogyasztók részesedhetnek;

– a vertikálisan integrálódott vállalkozás elkerülheti kettős margin hatást (*dubble margin effect*), ami azt jelenti, hogy csak az *upstream* piaci monopólium teszi hozzá a profitját a végfelhasználói árhoz, míg ha a két piac elkülönül, akkor erre még ráakadik a *downstream* piaci vállalkozás profitja is. Vertikális integráció esetében a két szint közti ár belső elszámolási árrá alakul és összességében alacsonyabb végfelhasználói díjat eredményez.

Egyébként ezen okokra tekintettel helyezte hatályon kívül az Elsőfokú Bíróság a Bizottság *Airtours*³³ ügyben hozott összefonódást megtiltó határozatát.

Ha ez az átváltás a tartalmi és átviteli piacok között valósul meg, csökkentve a vélemé-

nyek közti versenyt, akkor az átvétítés egy olyan piacon történik, ahol a sokszínűség biztosítása elsősorban médiapolitikai elvárás. Ami tehát a versenyjog szempontjából esetleg nem probléma az a médiapolitikai szempontokból az lehet, éppen ezért vannak nemzeti szektorspecifikus médiatulajdoni előírások. Ezek a médiatulajdoni szabályok azonban többnyire horizontális jellegűek és az átviteli és szolgáltatási szintek közti vertikális integrációkkal többnyire nem foglalkoznak. Ez a körülmény tereli ez ilyen szűk keresztmetszetek feletti kontrollt a szektorspecifikus szabályozás körébe.

4. A digitális televíziózás elektronikus hírközlésjogi vonatkozásai

A hagyományos nemzeti médiaszabályozás célja az információs monopóliumok és domináns médiapiaci szereplők létrejöttének megakadályozása a médiapluralizmus és kulturális sokszínűség biztosítása céljából. A médiajog jelenlegi formájában tehát nem képes a vertikális relációkban keletkező szűk keresztmetszetek kezelésére, a versenyjog pedig nem feltétlenül alkalmas rá. A hozzáférési irányelv³⁴ 10. preambulumbekzdése is rögzíti, hogy a versenyszabályok önállóan nem elégségesek a kulturális diverzitás és médiapluralizmus megőrzésére a digitális televíziózás területén. A versenyjog azért sem lehet még elégséges³⁵, mert

– a fúziókontroll csupán az összefonódásban részes felekre terjed ki, kötelezettség csak rájuk szabható ki;

– a szigorú határidők miatt a kötelezettségek megfelelő kialakítása nem történhet meg alaposan;

– lehetőség van magatartási típusú kötelezettségek vállalására, mint pl. a hozzáférés, melynek ellenőrzése a gazdasági erőfölénnyel való visszaéléshez hasonló;

– a fúziós döntések olyan piac-meghatározáson alapulnak, amelyek adott

piaci környezethez igazodnak. A fúziós kötelezettségek tehát nem elég rugalmasak a piaci folyamatok változására.

A médiajogi és versenyjogi rendelkezések elégtelensége miatt tehát az elektronikus hírközlésre vonatkozó új szabályozási keret (New Regulatory Framework: NRF)³⁶ a digitális televíziózás technológiai bottleneck-

einek vonatkozásában is rendelkezéseket fogalmazott meg. Az eddigi európai szabályozás a feltételes hozzáférésre vonatkozott ez most kiterjesztésre került ezen kívül olyan szűk keresztmetszetekre, mint az API vagy az EPG. A Hozzáférési irányelv a szűk keresztmetszetek feletti ellenőrzés technológiai aspektusaira koncentrál és ignorálja az átviteli és tartalmi szintek közötti gazdasági és funkcionális kapcsolatot. Ennek az elkülönítésnek a tarthatatlanságát jól mutatja például az EPG vagy a vertikális integráció esete. Például ha egy versenytárs egy payTV CA rendszerét használja, akkor számos lehetősége lesz arra, hogy a szolgáltatások szintjén is befolyásolja a piaci feltételeket elég csak bizonyos standardok kötelező használatának előírására. Az információs társadalmi szolgáltatások CA és navigációs eszközei, a programcsomagolás, a számlázás, átviteli jogok tehát nem esnek az irányelv hatálya alá, pedig bottleneck keletkezhet az SMS-hez való hozzáférés, a smart card funkciók, és a STB, illetve navigátor memória terén is.

4.1. A digitális televíziózásra alkalmazható hozzáférési és interoperabilitási kötelezettségek

A hozzáférési és interoperabilitási kötelezettségek megítélése nem egyértelmű. Hozzáférési kötelezettségek általános előírása esetén például – miként az már említésre került – az információs szolgáltatások nyújtóinak többsége, kihasználva hozzáférési jogukat, előfordulhat, hogy egy CA platformot kezdenek el preferálni. Ebben az esetben annak az adott eszköznek vagy standardnak a gazdasági jelentősége a hálózati hatás következtében meg fog nőni és végső soron az alternatív rendszerek illetve standardok ki is szorulhatnak a piacról, mert a használók kis száma miatt kevésbé lesz vonzó a fogyasztók és szolgáltatók számára. Ezt a jelenséget a versenyjogi irodalom a már említett *tiping effect*-nek, vagyis esetünkben a piac adott standard irányába történő elbillenésének nevezi.

Az interoperabilitás jelentős szerepet játszik a DTV piaci verseny horizontális fejlődésében, ahol szoftver, *middleware*, és hardware eszközök különféle gyártóknak kell együttműködniük. Interoperabilitási³⁷ előírás esetében egy a versenytársak számára is nyitott standard vagy technológiai platform létezése pedig előmozdítja a versenytársak piacralépést, ugyanakkor nagymértékben csökkenti a beruházásokat is.³⁸ Egyes álláspontok szerint tehát a monopolpozíciók ideiglenes engedélyezése az új piacokon az egyik módja a piac fejlődésének és az innovációnak az ösztönzésére, ugyanis

ideális esetében a fejlesztések eredményeként az inkumbensénél jobb standardok is előállhatnak. A szabadalmi jog védelme is hasonló koncepción nyugszik, mikor időleges monopóliumot biztosít a kutatás-fejlesztés előmozdítására. Nem véletlen tehát, hogy az NRF vonakodik az új, feltörekvő piacok szabályozás alá vonásától. Ez érhető tetten a CAS európai szabályozásában, hiszen nincs kötelező standard.

De vannak érvek monopolpozíciók fenntartása ellen is. Bár az ideiglenes monopólium a beruházásokra és fejlesztésekre ösztönzőleg hathat adott standard befagyasztásával is járhat, még ha nem is ez a legjobb. Ráadásul, ha hiányzik a megfelelő interoperabilitási standard, akkor a domináns standardot ellenőrző vállalkozás korlátozhatja versenytársait, továbbá a piaci szereplők az értéklánc egészének szolgáltatásokkal való lefedésére kényszerülnek, ha csak nem akarnak kiszolgáltatottá válni. Ez azonban több olyan önálló piaci szereplő létrejöttével jár, akik a digitális tartalom előállításától a vevőkészülékek gyártásig az értéklánc teljes vertikumában jelen vannak, így egymás szolgáltatási és készülékei közt nem lesz meg az átjárhatóság.

annak, hogy az ilyen vállalkozás visszaélve erőfölényével megakadályozza más, különösen versenytárs csatorna piacralépését. Ezért a hagyományos versenyszabályokon túl *ex-ante* szabályozásra is szükség van, különösen a médiapluralizmus és kulturális sokszínűség biztosítását illetően, amelyek sérelme a versenyjogi beavatkozási szint alatt lehet, miként az a hozzáférési irányelvben (10. preambulum-bekezdés) ki is derül.

4.2.1. Fogalma

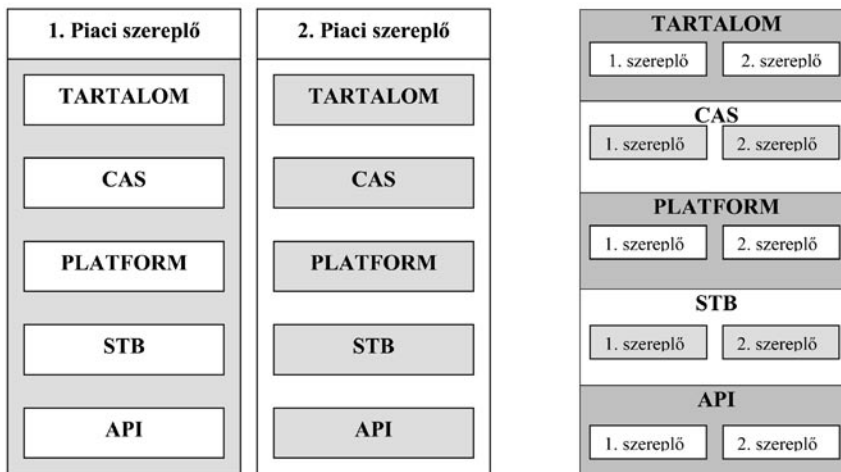
A keretirányelv 2. cikk f) pontja szerint feltételes hozzáférési rendszer olyan műszaki intézkedést jelöl, amely a védett rádiós vagy televíziós műsorszolgáltató szolgáltatásához való értelmezhető hozzáférést előfizetéshez, vagy más előzetes egyedi engedélyhez köti. A feltételes hozzáférési eszköz a feltételes hozzáférési 98/84/EK irányelv³⁹ 2. cikk b) pontja szerint olyan eszköz vagy szoftver, amely védett szolgáltatás értelmezhető formában való hozzáféréseinek biztosítása érdekében került kialakításra. A CAS tehát, olyan rendszert jelent, amely biztosítja szolgáltatónak a néző feletti kontrollt, hogy az csak az engedélyezett tartalmakhoz, például

rádiós szolgáltatások feltételes hozzáféréseivel kapcsolatban az átviteli eszközöktől függetlenül teljesüljenek az irányelv I. Melléklete 1. részében foglalt feltételek, így:

- álljon rendelkezésre a költség hatékony átviteli ellenőrzéshez szükséges műszaki kapacitás⁴⁰ a hálózati üzemeltetők számára;
- a műsorkészítőknek nyújtott technológiai szolgáltatások vonatkozásában a közösségi versenyjoggal összeegyeztethető tisztességes, ésszerű és diszkriminációmentes⁴¹ feltételekkel valósuljon meg a hozzáférés, hogy a dekóderrel rendelkező előfizetők hozzáférhessenek a digitális tartalmakhoz;
- a CAS szolgáltatások vonatkozásában külön pénzügyi nyilvántartás vezetésre kerüljön sor;
- a fogyasztói berendezések gyártói részére a feltételes hozzáférési rendszerek tulajdonosi kötelesek tisztességes, ésszerű és diszkriminációmentes feltételekkel megadni az engedélyeket. Ennek során az engedélyek megadását nem lehet más hozzáférési rendszerrel való kapcsolódást lehetővé tevő interfész, illetve más CAS-ra jellemző berendezés (feltéve, hogy az nem veszélyezteti a hozzáférési rendszerek üzemeltetői által végzett tranzakciók biztonságát) alkalmazásának kizárásától függővé tenni.

Az irányelv 6. cikke abszolút, feltétlen hozzáférési kötelezettséget ír elő, melynek alapját SMP-től függetlenül a CAS feletti ellenőrzés ténye teremti meg. A rendelkezés kifejezetten a digitális rádió-és televízió szolgáltatások hozzáférési rendszereire vonatkozik, így erre a cikkelyre nem alapozhat hozzáférései igényt egy nem kódolt műsorszolgáltató, mert az nem CAS releváns funkcióhoz való hozzáférés érdekében igényelné azt, hanem pl. a STB digitális konverterhez való hozzáférés céljából.⁴²

Az irányelv I. Melléklete 1. részébe foglalt kötelezettségek NRF-be emelését a hozzáférési irányelv (10. preambulum-bekezdés) a keretirányelv 26. cikke által hatályon kívül helyezett 95/47/EK irányelvben előírányzott feltételes hozzáférés kötelezettségének szükséges fenntartásával, ugyanakkor annak változó piaci folyamatokhoz igazításával indokolta. Ezt két vonatkozásban is biztosítja az irányelv: egyrészt az irányelv mellékletében említett kötelezettségeket a 6. cikk (2) bekezdése alapján a 14. cikk (3) bekezdésében említett eljárás szerint a piaci és technológiai fejleményeknek megfelelően módosítani lehet, másrészt a 6. cikk (3) bekezdése értelmében maguk a tagállamok is engedélyezhetik az NRA-knak a feltételek felülvizsgálatát, de természetesen csak a keretirányelv 16. cikk (1) bekezdése szerinti piacelemzés elvégzésével összefüggésben. Az irányelv ugyanezen bekezdése szerint ugyanis, ha a piacelemzés eredményekét az

4.2. A feltételes hozzáférésre vonatkozó szabályozás

Technikai értelemben a feltételes hozzáférés üzemeltetője a műsorszóró vagy szerződéses partnere a műholdas, vagy kábeltelevíziós vállalkozás, aki kódolja a jeleket és csak az arra jogosultnak engedi felismerhetővé tenni. Ha az előfizető már használ egy feltételes hozzáférési rendszert, akkor nem fog egy másik *set-top-box*-ot vásárolni csak azért, hogy másik rendszert használó műsorszort nézhessen. Ezért az a CAS üzemeltető, amely nagy nézettségre tett szert *gatekeeper*-ként viselkedhet a műsorszóró előfizetőkhez közvetítése kapcsán, különösen, ha egy vertikális integráció része. Vagyis nagy a kockázata

azokhoz a csatornához férhessen hozzá, amelyért fizetett. A CAS nem csak a *Pay-TV* szolgáltatásokat foglalja magába. Például számos műholdas terjesztésű *Free-TV* kódolja szerzői jogi okokból a szolgáltatásait, és nyújt interaktív szolgáltatásokat. Technikai értelemben a feltételes hozzáférés üzemeltetője a műsorszóró vagy szerződéses partnere a műholdas, vagy kábeltelevíziós vállalkozás, aki kódolja a jeleket és csak az arra jogosultnak engedi felismerhetővé tenni.

4.2.2. Hozzáférési kötelezettség

A hozzáférési irányelv 6. cikk (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok gondoskodjanak arról, hogy a Közösségen belüli nézők és hallgatók számára sugárzott digitális televíziós és

NRA úgy találja, hogy valamely vállalkozás nem JPE, akkor vonatkozásában módosíthatja, visszavonhatja a feltételeket, de csak akkor, ha

– ez nem érinti hátrányosan a tagállamok számára az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke által biztosított must carry bevezetésének lehetőségét;

– ez a hatékony verseny alakulását nem befolyásolja hátrányosan a lakossági digitális televíziós és rádiós műsorszóró szolgáltatások, valamint a CAS és egyéb kapcsolódó berendezések piacain.

4.2.3. Interoperabilitás

A CAS-hoz hozzáféréstől el kell választani az interoperabilitás kérdését, amely elvileg sokkal fontosabb lenne az előbbinél. Ennek oka az, hogy a hozzáférés kontrollált szolgáltatások nyújtói Európában a nagyobb tartalomszolgáltatókhoz tartoznak, akik saját CAS-t működtetnek. Bár a Hozzáférési Irányelv 9. preambulumbekézése szerint az együttműködő-képesség hasznos a végfelhasználók számára és a keretszabályozásnak is célja, a CAS esetében nincs interoperabilitási kötelezettség. Ennek oka az volt, hogy a piaci fejlődés korai szakaszában közös standardok bevezetése visszavetheti a technológiai fejlődést.

Melléklete II. része szerint így az NRA-k a digitális tartalmakhoz való végfelhasználói hozzáférés biztosításának a függvényében a) az API-hoz valamint b) EPG-hez tisztességes, ésszerű és diszkriminációmentes feltételekkel (FRND) történő hozzáférés biztosítását írhatják elő JPE-től függetlenül

A Hozzáférési irányelv 5. cikkely (1) bekezdés b) pontja fogalmilag kizárja az olyan tartalom-vonatkozású igényeket, mint amilyen az információs társadalmi szolgáltatások EPG-n való kedvező illetve valamilyen bontás szerinti megjelenítésére irányul. Legalábbis ez szűrhető le az irányelv 6. cikkely (4) bekezdéséből, amely szerint a 6. cikkely rendelkezései nem zárják ki, hogy a tagállamok az EPG és más navigációs lehetőségek megjelenítési szempontjaival kapcsolatos kötelezettségeket írjanak elő.

4.3.2. Interoperabilitás

A hozzáférési irányelv 5. cikkely (1) bekezdés alapján a szabályozhatóságok ösztönözhetik és adott esetben biztosíthatják is a szolgáltatások interoperabilitását a hatékonyság, fenntartható verseny és a felhasználóknak biztosított maximális előnyök jegyében JPE-től függetlenül.

– olyan szűk keresztmetszetek esetében, amelyek nem esnek a Hozzáférési irányelv 5. és 6. cikkelyeinek hatálya alá. Ilyenek lehetnek a szélessávú hálózatok, a műsorterjesztés hagyományos fogalma alá be nem sorolható interaktív szolgáltatások CAS-hoz való hozzáférési igényei, a STB-k nem CAS releváns, illetve freeTV-k számára szükséges funkciói, mint a memória vagy konverter;

– olyan szolgáltatások esetében, amelyek nem egyértelműen esnek a Hozzáférési irányelv 6. cikkelyének hatálya alá, mert az elektronikus hírközlési és információs társadalmi szolgáltatások határára állnak;

– olyan szolgáltatóknak biztosítandó hozzáférések esetében, akik nem esnek a Hozzáférési irányelv 5. és 6. cikkelyeinek hatálya alá, mert például információs társadalmi szolgáltatásokat nyújtanak.

Azonban hangsúlyozni kell, hogy a Hozzáférési irányelv 8-13. cikkelyének alkalmazása során a nemzeti szabályozóhatóság lesz abban a helyzetben, hogy a szűk keresztmetszeteket azonosítsa és az aktuális piaci helyzet fényében a megfelelő kötelezettséget alkalmazza. A 6. cikkelyben meghatározott abszolút hozzáférési kötelezettséggel szemben a digitális televíziózás egyéb vonatkozásai csak a piaci viszonyok függvényében válhatnak szabályozási célponttá. Ráadásul a 8-13. cikkely szerint kiróható kötelezettségek meg is haladják a 6. cikkely által érintett kört és nem csak az eszközhöz való hozzáférés biztosítást teszi lehetővé, hanem valamennyi technikai interfészhez vagy támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve versenyző eszközök és szolgáltatások interoperabilitásának ösztönzését is biztosítja.

4.4.2. Interoperabilitás

(l. túldoldali ábra.)

4.5. Interaktív televíziózás szabályozása

A keretirányelv 18. cikk (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak ösztönözniük kell, hogy a szabad információáramlás, a médiapluralizmus és a kulturális sokszínűség előmozdítása érdekében a digitális interaktív szolgáltatások nyújtói tekintet nélkül az átvitel módjára, továbbá a digitális interaktív televíziós berendezés szolgáltatói nyílt API-t használjanak. A Bizottság a Multi Home Platform-ot preferálja, erre utal a keretirányelv 18. cikk (3) bekezdése értelmében a 18. cikk hatásainak legutóbbi vizsgálatáról készített bizottsági jelentés⁴⁵ is.

A keretirányelv 18. cikk (2) bekezdése szerint a hozzáférési irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjának sérelme nélkül a tagállamok

DTV kötelezettségek az NRF szerint			
CAS			
		JPE	Nem JPE
Hozzáférés FRND		X <i>Hozzáférési irányelv 6. cikk</i>	
Interoperabilitás		X 5. és 6. cikk által le ne fedett körben a <i>Hozzáférési irányelv 8-13. cikkely</i> szerint	-
EPG - API			
		JPE	Nem JPE
Hozzáférés FRND		X <i>Hozzáférési irányelv 5. cikkely (1) bekezdés b) pont</i>	
Interoperabilitás	általában	X 5. és 6. cikk által le ne fedett körben a <i>Hozzáférési irányelv 8-13. cikkely</i> szerint	X <i>Hozzáférési irányelv 5. cikkely (1) bekezdés</i>
	Interaktív digitálisTV	X Berendezésgyártók, szolgáltatást nyújtók Open API használatának ösztönzése	

4.3. EPG és API szabályozási vonatkozásai

4.3.1. Hozzáférés

A Hozzáférési irányelv (10. preambulumbekézés) szintén a változó piaci folyamatokhoz igazodással indokolta a feltételes hozzáférésre vonatkozó kötelezettségek kiterjesztését olyan új technológiai és piaci fejlesztésekre, mint az EPG, vagy az API. A hozzáférési irányelv 5. cikkely (1) bekezdésének b) pontja és I.

4.4. Egyéb szűk keresztmetszetek szabályozása

4.4.1. Hozzáférés

A fennmaradó technológiai bottleneck-ek a Hozzáférési irányelv 8-13. cikkelyének hatálya alá esnek, amely az elektronikus kommunikációs hálózatok és kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozik a Keretirányelv 2. cikkely a) pontja alapján.⁴³ A digitális televíziós szempontjából az irányelv 8-13. cikkelye alkalmazható⁴⁴:

Egyéb DTV-re vonatkozó interoperabilitási előírások az NRF szerint		
Digitális interaktív szolgáltatások		
	Nyújtók	Berendezés-gyártók
Open API alkalmazása	X <i>Keretirányelv 18. cikk (1) bekezdés</i>	X <i>Keretirányelv 18. cikk (1) bekezdés</i>
API információk átadása FRND	API-k tulajdonosai az interaktív szolgáltatások nyújtóinak <i>Keretirányelv 18. cikkely (2) bekezdés</i>	
Digitális jellevő, dekódoló készülékek		
	Gyártók	
Interoperabilitás	- DVB CSA szerinti dekódolás - Tisztán továbbított jelek megjelenítése <i>Egyetemes szolgáltatási irányelv 24. cikk</i>	
Analog TV készülékek		
	Gyártók	
Interoperabilitás	- 42cm-t meghaladó képátmérőjű TV-k: dekóderek és digitális vevők csatlakozását biztosító aljzat - 30cm-t meghaladó képátmérőjű TV-k: digitális televíziós jelek összes elemét, beleértve az interaktív és feltételes hozzáférési szolgáltatásokat továbbítani képes aljzat <i>Egyetemes szolgáltatási irányelv 24. cikk</i>	
Széles képfórmátum		
	Digitális televíziós szolgáltatások elosztására létrehozott közcélú hálózatok	Széles képfórmátumú televíziós szolgáltatások vevői és újraelosztó hálózatok üzemeltetői
Széles képfórmátumú elosztás	X <i>Hozzáférési irányelv 4. cikkely (2) bekezdés</i>	
Széles képfórmátum megőrzése		X <i>Hozzáférési irányelv 5. cikkely (2) bekezdés</i>

az API-k tulajdonosait arra ösztönzik, hogy tisztességes, ésszerű és megkülönböztetés mentes feltételekkel és megfelelő díjazás

ellenében bocsássanak rendelkezésre minden olyan információt, amelyre a digitális interaktív televíziós szolgáltatások nyújtóinak

szüksége van az API által támogatott összes szolgáltatás teljes mértékben való működése érdekében.

Az interaktív televíziózás csak egy további funkciója a DTV-nek, amely hagyományosan nem igényli a végberendezésbe foglalat API-t. Az API tehát egy opcionális többlet. Egyébként a DTV átvitel teljes egészében ETSI által standardizált Európában. Az interaktív televíziózásban, Európában, öt nem a kontinensen kifejlesztett API használatos. A gondot az okozza, hogy egy API használata kizárja, hogy a végberendezés más API-t is tartalmazzon.

Lényeges, hogy mindeközéig Európában az interaktív televíziózás csak korlátozott sikerrel járt, így nem volt ösztönzés a piaci szereplők számára, hogy szolgáltatásaik minden végberendezésen elérhetőek legyenek. A piac növekedésével azonban a szolgáltatások hordozhatósága párhuzamosan kialakulhat. Addig azonban figyelembe kell venni, hogy az MHP előírása esetleg azzal járna, hogy a végberendezések interaktív képességek nélkül kerülnek forgalomba, amely magával hozná az ilyen szolgáltatások iránti kereslet csökkenését. Ez csak fokozná az ilyen egyéges szerkezetek magas kereskedelmi ára. Egyébként pedig az NRF megfelelően biztosítja az API-khoz való hozzáférést, mellyel az eddigi joggyakorlat alapján, a Bizottság szerint, nem volt gond.

Jegyzetek

- * Az itt megfogalmazott állítások a szerző saját álláspontját tükrözik. A szerző köszönetet mond dr. Lenk Zsuzsannának az Európai Bizottság Versenyügyi Főigazgatósága munkatársának minden segítségért és támogatásért.
- 1 A DVB-Csoport (Digital Video Broadcasting Group) egy szabványosítással foglalkozó több mint 300 műsorszolgáltatóból, hálózatüzemeltetőből, hatóságból, szoftverfejlesztőkből álló konzorcium, melynek célja a digitális televíziózással és adatszolgáltatással összefüggő standardok globális kialakítása.
 - 2 Az OpenTV a Liberty Media Co. tulajdona és nyílt API-ja MHP kompatibilis és széles körben elterjedt. Használói: BSkyB, TPS, PrimaCom, Via Digital. A Mediahighway a Canal+ fejlesztése, szintén nyitott az MHP alkalmazásokra. A Canal+-on kívül mintegy 30 további digitális szolgáltató használja. A Betanova a BetaResearch által kifejlesztett API a d-box számára, amit a Pay-TV szolgáltató Premierre használ.
 - 3 Armin Trafkowski: Medienkartellrecht, Verlag C.H. Beck München 2002., p. 35.
 - 4 JV.37, OJ C 110/45, 2000.03.21., 24. pont
 - 5 OJ L 312/1, 1999.09.15. 24. pont
 - 6 *Newscorp/Telepiú* M.2876, 2003.04.02.
 - 7 *UGC/Noos COMP/M.3411*, 2004.05.17., 20. pont
 - 8 *Nordic Satellite Distribution* 96/117/EK, IV.M.490. OJ L 53/20, 63. pont; *Telenor/Canal+/Canal Digital* ügy 29. pont
 - 9 Armin Trafkowski: im. p. 115.
 - 10 *Telenor/Canal+/Canal Digital* ügy 73. pont
 - 11 *KDG/ish COMP/M.3271*, 2004.07.07., 11. pont
 - 12 Armin Trafkowski: Medienkartellrecht, Verlag C.H. Beck München 2002., 53. o.
 - 13 94/922/EK, OJ L 364, 1994.12.31., 42. pont. A német médiaóriás Bertelsmann, a Deutsche Telekom (DT), és a mozifilmgyártásban, pay-TV-kben is érdekelt Kirch Csoport egy tagja, a Taurus, kivánt MSG néven közös vállalatot alapítani pay-TV-hez kapcsolódó technológiai és adminisztratív szolgáltatások biztosítására. Patrick W. Scmitz-Morkramer: Internationale strategische Allianzen in der Telekommunikation, Verlag Recht und Wirtschaft Heidelberg 1999., p. 52. Minthogy az MSG az egyetlen ilyen jellegű szolgáltató lett volna Németországban, amit a legkiterjedtebb kábeltelevíziós hálózattal rendelkező DT, valamint a Premier

- pay-TV közös vállalat tulajdonos Kirch és Bertelsmann csoport irányított volna, ezért a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a tervezett összefonódás hátrányosan befolyásolná a pay-TV, illetve a kábeltelevíziózás piacán a versenyt. Az MSG gate-keeper-ként képes lett volna a Kirch és Bertelsmann versenytársainak kizorítására, illetve a DT-től eltérő szolgáltatók hátrányos megkülönböztetésére.
- 14 L. Garzanti: Telecommunications, broadcasting and the Internet 454. o.
 - 15 41. pont
 - 16 OJ L 114, 2003. 05. 08.
 - 17 OJ C 165, 2002. 07. 11., 67. pont
 - 18 A Keretirányelv 15. cikk (1) bekezdése szerint is a Bizottság által azonosított ex ante szabályozást indokoló piacok nem érintik a versenyjog hatálya alatt konkrét esetekben meghatározott piacokat.
 - 19 94/922/EK, OJ L 364, 1994.12.31., 42. pont
 - 20 *Nordic Satellite Distribution* 96/117/EK, IV.M.490. OJ L 53/20, 63. pont; *Telenor/Canal+/Canal Digital* ügy 29. pont
 - 21 A NVOD gyakorlat a video-on-demand egy fajtája a különbséggel, hogy míg előbbi esetben a kiválasztott film lejátszási ideje kötött, míg az utóbbinál a film és vetítési időpontja is a fogyasztó döntésének függvényében alakul.
 - 22 *Telenor/Canal+/Canal Digital* ügy 55. pont
 - 23 Armin Trafkowski: Medienkartellrecht, Verlag C.H. Beck München 2002., 59. o.
 - 24 Disigning next generation telecom regulation: ICT convergence or multisector utility (Report on the WDR Dialogue Theme 2002, January 2003, 9. o.
 - 25 COMP/JV.48., OJ C 118, 2003.07.17. A távközlési és médiaszektor meghatározó szereplői egy multi-access (tehát több platformról is elérhető) horizontális (nem tematikus) portál működtető full-function joint venture alapítását határozták el. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a mobil és vezetékes telefonon kívül a pay-TV szolgáltató set-top-box-án keresztül is elérhető portál létrehozása károsan befolyásolná a horizontális portálok piacán a versenyt, ezért kötelezte a kérelmezőket, hogy tegyék lehetővé előfizetőik számára más horizontális portálok választhatóságát is.
 - 26 M.2050 OJ C 311/3, 2000.10.13.

- ²⁶ JV.37, OJ C 110/45, 2000.03.21. A pay-TV és digitális interaktív szolgáltatások piaca volt érintett az ügyben, ahol a BSKyB szerzett volna irányítást a Kirch Pay-TV felett. A német piacon a Premiere nem csak erőfölényben, hanem monopolpozícióban is volt, amit a BSKyB tőkeereje és tapasztalata csak tovább erősített volna és a potenciális verseny kiiktatásától kellett volna tartani. Az interaktív szolgáltatások piaca ezzel szemben Németországban még teljesen fejletlen volt ugyanakkor a Kirch így képes lehet azon erőfölényes pozíció létrehozni. Annál is inkább, mert a Kirch leányvállalata, a Beta Research által kifejlesztett d-box dekóderszabványtól függenének az interaktív szolgáltatások piacára belépni kívánó potenciális versenytársak. Az összefonódást a Bizottság végül is azzal a feltétellel engedélyezte, hogy a Kirch Csoport minden versenytárs számára egyenlő feltételekkel biztosítja a pay-TV technikai szolgáltatásaihoz a hozzáférést. Továbbá nyilvánosságra kell hozni az API-t mindazok számára, akik hozzáférési szolgáltatásokat kívánnak nyújtani. A kérelmezőknek biztosítaniuk kell, hogy a d-box-ot az európai API szabványhoz, az MHP-hoz igazítják.
- ²⁷ M.1845 OJ L 268/28, 2000.10.11.
- ²⁸ M.993 OJ L 53, 1999.05.27. A pay-TV Premiere felett szerzett volna közös irányítást a Kirch csoport és a Bertelsmann egy leányvállalata a CLT-UFA. A szükséges technikai háttérszolgáltatásokat (kódolás, multiplexálás, kompresszálas, és műholdra uplinkelés) a felektől félig függő Beta Digital végezte volna. Párhuzamosan a *Deutsche Telekom/Beta Research* ügyben (OJ C 312, 1998.) a Beta Research felett szerzett volna közös irányítást a Kirch Csoport, a Bertelsmann érdekeltségébe tartozó CLT-UFA és a DT. A Beta Research a d-box dekóderek licencjogosultja. Mindkét esetben a Bizottság a tervezett összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősítette. A Premiere már meglévő erőfölényét erősítette volna, így más potenciális versenytársaknak esélyük sem maradt volna a közvetítési jogok egyenlő feltételekkel való megszerzésére. A pay-TV piacon túl az összefonódás káros hatást gyakorolt volna technológiai háttérszolgáltatások piacára is. A Beta Digital a műholdas, a DT a kábeltelevíziós Pay-TV-k technológiai piacain került volna monopolhelyzetbe. Minden feltételes hozzáférés üzemeltető vállalkozás ezen túl a Beta Research licencpolitikájától került volna függésbe, aki a piacra lépést így akadályozhatta volna. Az összefonódás így az értéklánc minden eleme vonatkozásában (a közvetítési jogoktól a tartalom eljuttatásáig) erőfölényt hozott volna létre. Ezzel a pay-TV valamennyi piaca az összefonódásban résztvevő vállalkozások kezébe került volna.
- ²⁹ OJ L 312/1, 1999.09.15.
- ³⁰ M.1439, 1999.10.13.
- ³¹ M.2876, 2003.04.02.
- ³² A leverage koncepciója szerint teljes piaci részesedés emelkedés szükséges, nem elegendő az erőfölény egyik piacról való átvitele a másikra. A Chicago School képviselői ugyanakkor vitatják, hogy leverage bekövetkezhet-e egyáltalán, mert szerintük az erőfölény csak egyszer használható ki. Bork, Robert, *The Antitrust Paradox: A Policy At War Itself*, Basic Books (1978) 372-375. o.
- ³³ T-342/99 *Airtours / Commission*, E.C.R. 2002, II-2585, 105-106. pont
- ³⁴ Az elektronikus hírközlési hálózatokhoz és kapcsolódó berendezésekhez való hozzáférésről, és azok összekapcsolásáról szóló 2002/19/EK irányelv (Hozzáférési irányelv), OJ L 108, 2002. 04. 24.
- ³⁵ Adrian Fikentscher / Klaus Merkel: *Technical Bottlenecks and Public Service Broadcasting In: IRIS Special: Regulating Access to Digital Television*, European Audiovisual Observatory, Strasbourg 2004, 101. o.
- ³⁶ 2002. március 7-én a Tanács és a Parlament elfogadta az elektronikus hírközlésre vonatkozó új szabályozási keretet (New Regulatory Framework: NRF), melynek átültetésére 2003. július 25-ig kaptak időt az Európai Unió tagállamai. A négy irányelvből [Az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK irányelv (Keretirányelv); Az elektronikus hírközlési hálózatokhoz és kapcsolódó berendezésekhez való hozzáférésről, és azok összekapcsolásáról szóló 2002/19/EK irányelv (Hozzáférési irányelv); Az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások engedélyezéséről szóló 2002/20/EK irányelv (Engedélyezési irányelv); Az egyetemes szolgáltatásról és az elektronikus hírközlési hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz fűződő felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv (Egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv)]; mindegyik irányelv forrása: OJ L 108, 2002. 04. 24.] és egy határozatból (A Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 676/2002/EK határozata az EK frekvenciapolitikájával kapcsolatos szabályozási keretről, OJ L 108, 2002. 04. 24.) álló csomag – melynek része egy 2000-ben elfogadott rendelet (A Parlament és a Tanács 2000. december 18-i 2887/2000 rendelete a helyi hurokhoz való hozzáférésről, OJ L 336, 2000.12.30.) is – később még két irányelvvél [Az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv (Adatvédelmi irányelv) OJ L 201, 2002. 07. 31.; Az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások piacán jelenlévő versenyről szóló 2002/77/EK irányelv (Konzolidált liberalizációs- vagy versenyirányelv) OJ L 249, 2002. 09. 12.] és több kötelező erővel nem bíró joganyaggal [Legjelentősebbek: A Bizottság 2003. február 11-én kelt ajánlása az elektronikus kommunikációs szektor releváns termék- és szolgáltatási piacairól (Ajánlás) OJ L 114, 2003. 05. 08.; A Bizottság iránymutatása a piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről (Iránymutatás) OJ C 165, 2002. 07. 11.] egészült ki. Az így teljessé vált elektronikus hírközlési szabályozási csomag nem csupán átláthatóbb rendszert (Raimund Schütz – Thorsten Attendorf – Annegret König: *Elektronische Kommunikation*, Verlag C.H. Beck, München 2003., p. 7.) teremt a korábbi uniós rendelkezésekhez képest, de egyúttal három pontba foglalható koncepcionális célkitűzést is teljesít. (Robert Klotz rendszerezését alapul véve. lásd.: Robert Klotz: *Die neuen EU-Richtlinien über elektronische Kommunikation: Annäherung der sektorspezifischen Regulierung an das allgemeine Kartellrecht*, K&R Beilage 1/2003.,p. 3.; és *Wettbewerb in der Telekommunikation: Brauchen wir die ex-ante Regulierung noch?*, *ZweR* 3/2003., p. 291.) Egyrészt az NRF a technikai konvergenciára tekintettel egységesen kezel minden elektronikus hírközlési hálózatot és szolgáltatást, megteremtve ezzel a technológia semleges szabályozás alapját, másrészt a sektorspecifikus szabályozás koncepcióját jelentős mértékben a versenyjogi szabályozáshoz közelíti, harmadrészt pedig az egész Unióban biztosítja az egységes szabályozási feltételeket. Ez utóbbit nem csak a csomag harmonizációs irányelvei garantálják, hanem a Keretirányelv konszolidációs eljárásába foglalt konzultációs eljárás – a tagállami szabályozóhatóság belső piac működésére kiható döntései esetében –, a bizottsági vételőjárás – a belső piac fejlődését akadályozó vagy a közösségi joggal ellentétes döntések vonatkozásában –, és a bizottsági ajánlás-kibocsátási jog is.
- ³⁷ European Audiovisual Observatory meghatározása szerint interoperabilitás alatt értjük eszközök és gépek együttműködési és azonos nyelven való kommunikálási képességét. *Digital Television Glossary, Supplement to the IRIS Special: Regulating Access to Digital Television*, Strassbourg 2004.,p. 2.
- ³⁸ Erre a következtetésre jut a Bronner ügyben kifejtett álláspontjában Jacobs főtanácsnok is, aki szerint pusztán az a tény, hogy egy domináns vállalkozás eszközeihez előnyös egy versenytársnak hozzáférnie még nem megfelelő indok. Ez ugyanis lehet, hogy rövidtávon versenyt teremt, hosszú távon azonban visszafogja a fejlesztéseket. C-7/97 Bronner / *Mediaprint E.C.R.* 1998, I,7791, 41-47. pont OJ L 320, 1998.
- ³⁹ OJ L 320, 1998.
- ⁴⁰ A műholdas pay-TV szolgáltatók műsorjelét a kábeltelevíziós, vagy földfelszíni műsorszórók mintegy újra-továbbítják, ezért számukra szükséges az előfizetők feletti kontroll a nézői hozzáférés biztosítása érdekében. Így a védett tartalomhoz való hozzáférés ellenőrzése a kábeltelevíziós vállalkozásra, vagy a földfelszíni műsorszóróra háramlík. Laurent Garzanti: *Telecommunications, broadcasting and the Internet: EU competition law and regulation* Sweet&Maxwell, London 2003. p. 176.
- ⁴¹ A diszkrimináció-mentességi követelmény ellenére az OFCOM például megengedi az objektív kritériumok szerinti differenciálását, így eltérő árakat lehet érvényesíteni a free-TV-k, a pay-TV-k, és az interaktív szolgáltatók vonatkozásában.
- ⁴² Natali Helberger: *Overview of Regulation of Technical Bottlenecks in Digital Television under New Access Directive*, *IRIS Special: Regulating Access to Digital Television*, European Audiovisual Observatory, Strasbourg 2004, p. 115.
- ⁴³ A Keretirányelv 2. cikkely a) pontja szerint ugyanis elektronikus hírközlési hálózat olyan átviteli rendszereket és kapcsolódó berendezéseket jelent, amelyek lehetővé teszik a jelek kábelben, rádió, optikai, vagy elektromágneses úton történő továbbítását, beleértve a műholdas hálózatokat, vezetékes (vonal-és csomagkapcsolt, Internet) és mobil földi hálózatokat, elektromos kábelrendszert, olyan mértékben, amennyiben azt jelek továbbítására használják, a rádiós és televíziós műsorszórásra használt hálózatokat, és kábeltelevíziós hálózatokat, tekintet nélkül a továbbított információ fajtájára.
- ⁴⁴ Natali Helberger: *im.* p. 119.
- ⁴⁵ COM(2004)541, 2004.07.30. A Bizottság álláspontja egyébként ebben a jelentésben az, hogy tekintettel a technológiai és piaci környezet komplexitására, a teljesen különböző szolgáltatói véleményekre és az NRF elmaradt implementációira (a jelentés időpontjában 9 tagállam még nem ültette át) nincs ok a kötelező szabvány bevezetésére. Bár a Bizottság 2005 második felében újra megvizsgálja a kérdést, az indokok a hazai szabályozás számára is irányadóak lehet az API-k egységes, nyílt standardjának meghatározása vonatkozásában.